

ŠTO BANKE ČINE U PODRŠCI IZVOZU

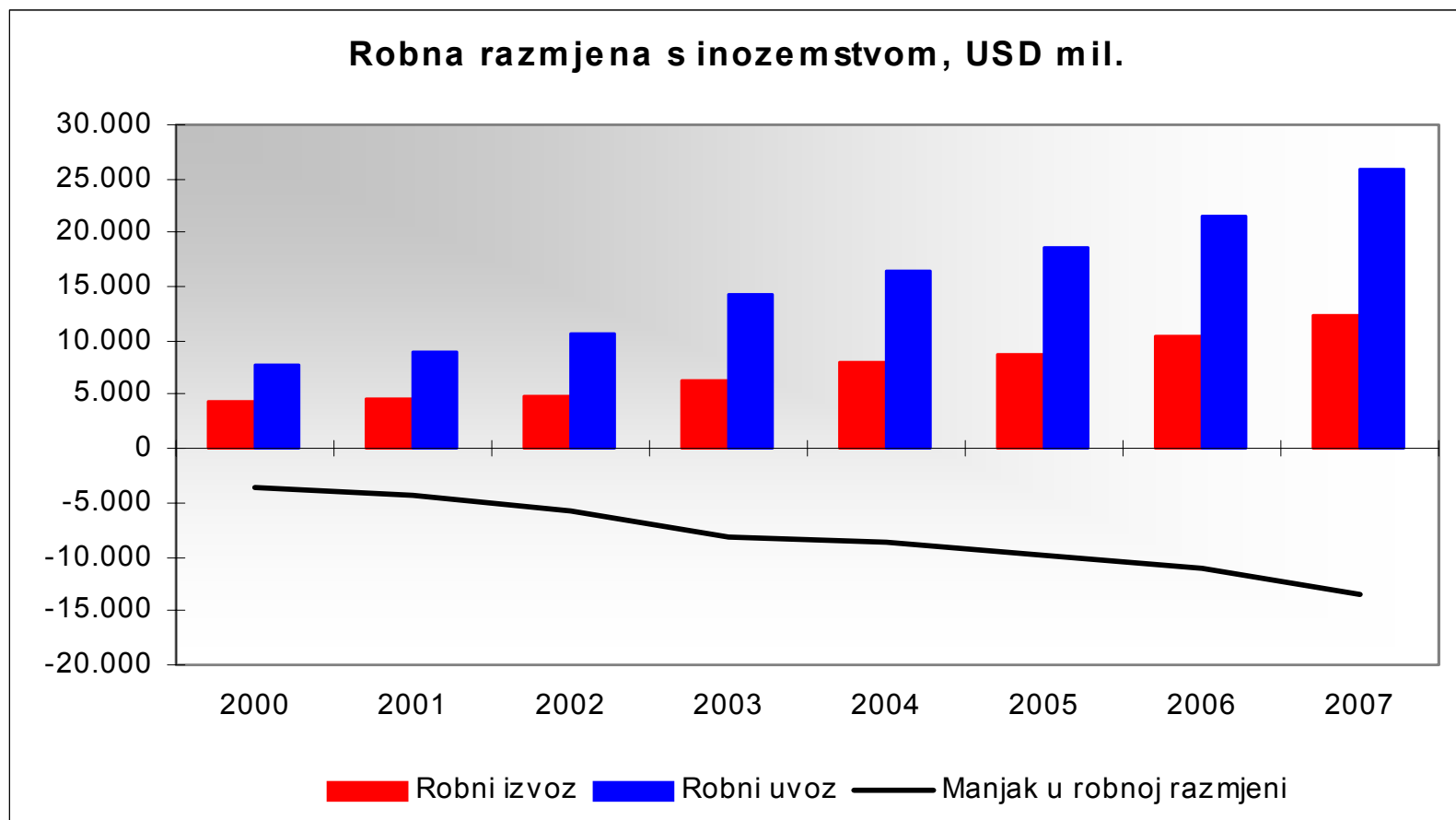
**Mr.sc Ivan Gerovac,
član Uprave PBZ**

Zašto je izvoz važan?

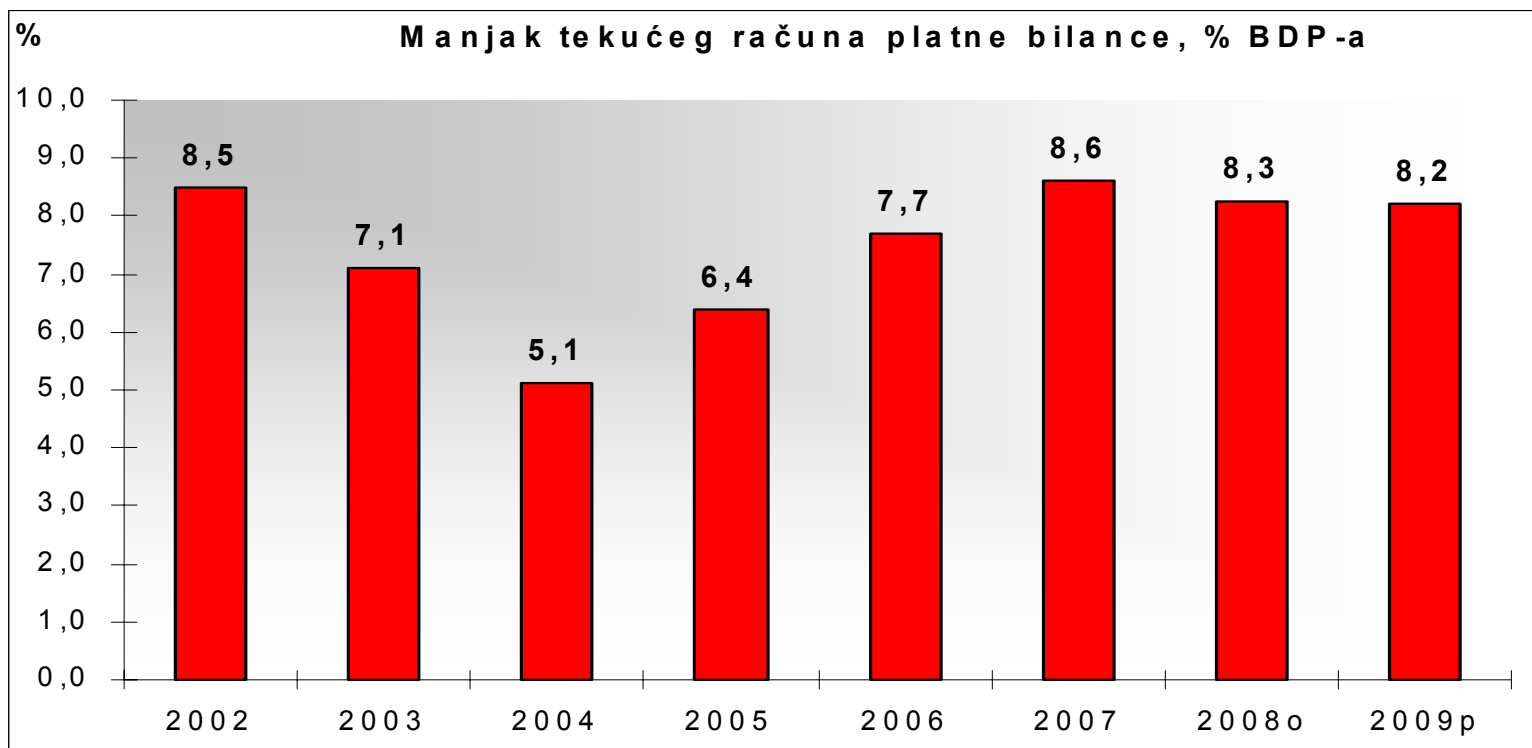
- Makro pogled

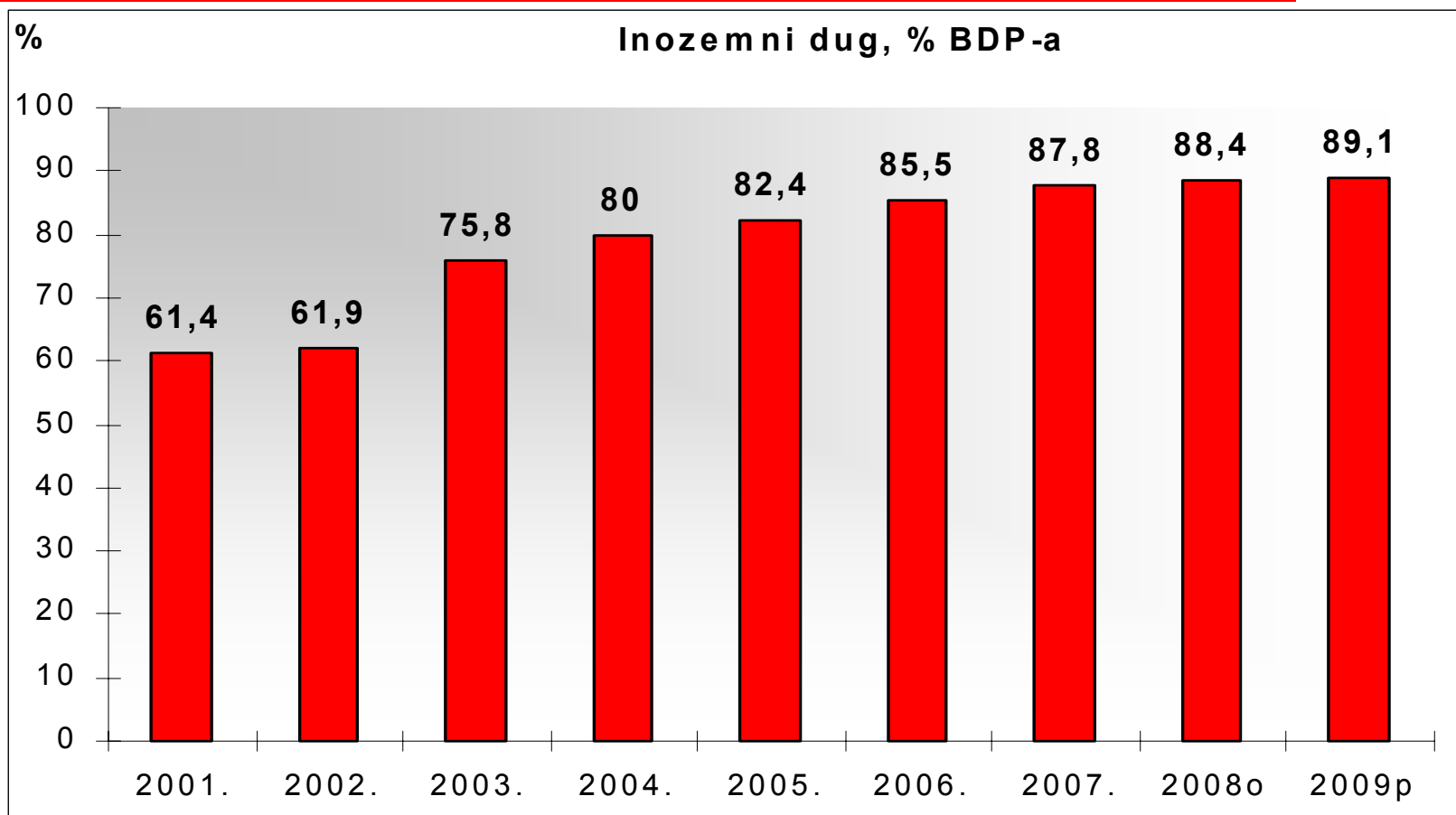
Robna razmjena s inozemstvom bilježi deficit...

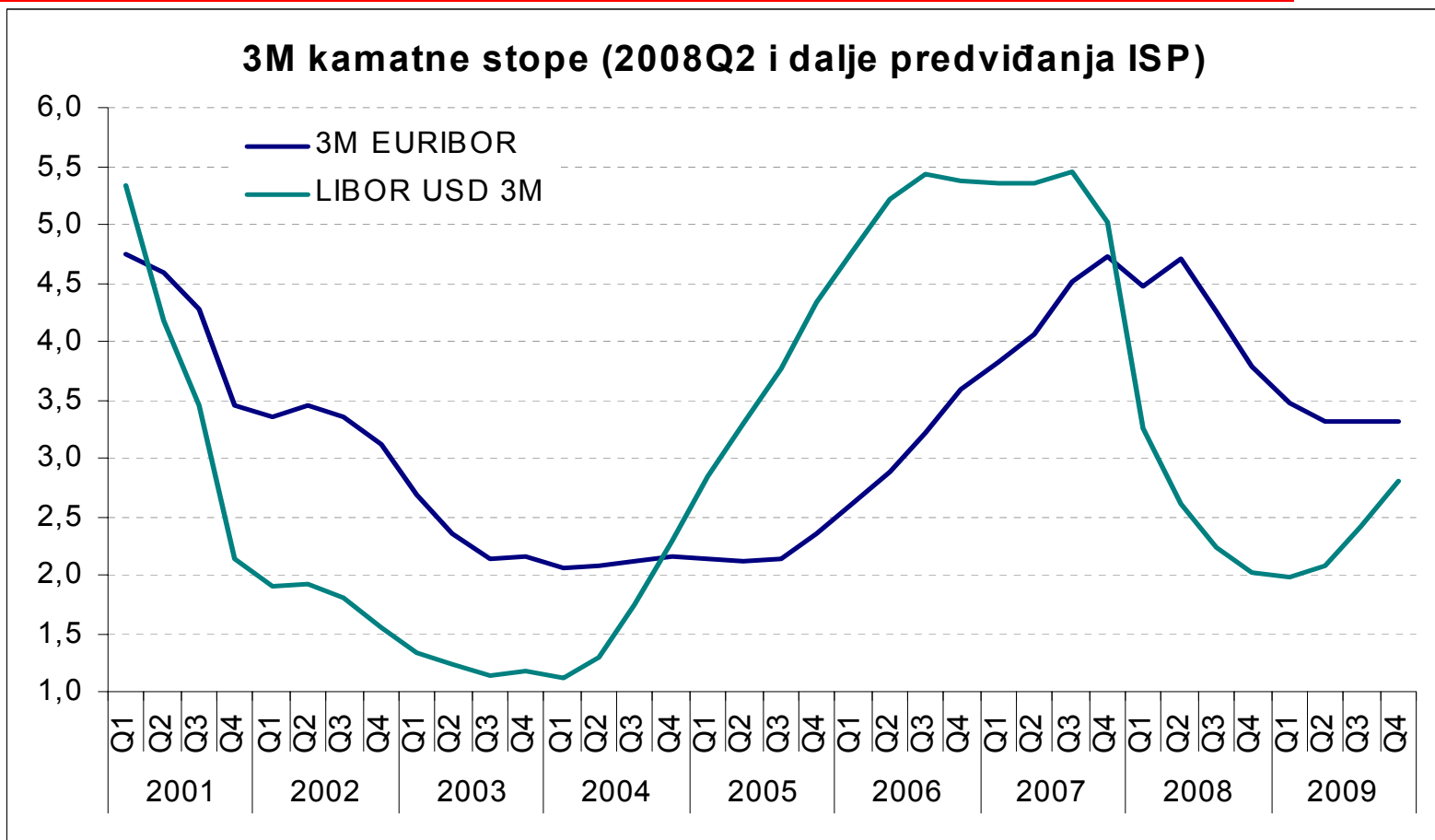
... koji ni usluge ne uspiju pokriti...

... pa imamo visok vanjski dug

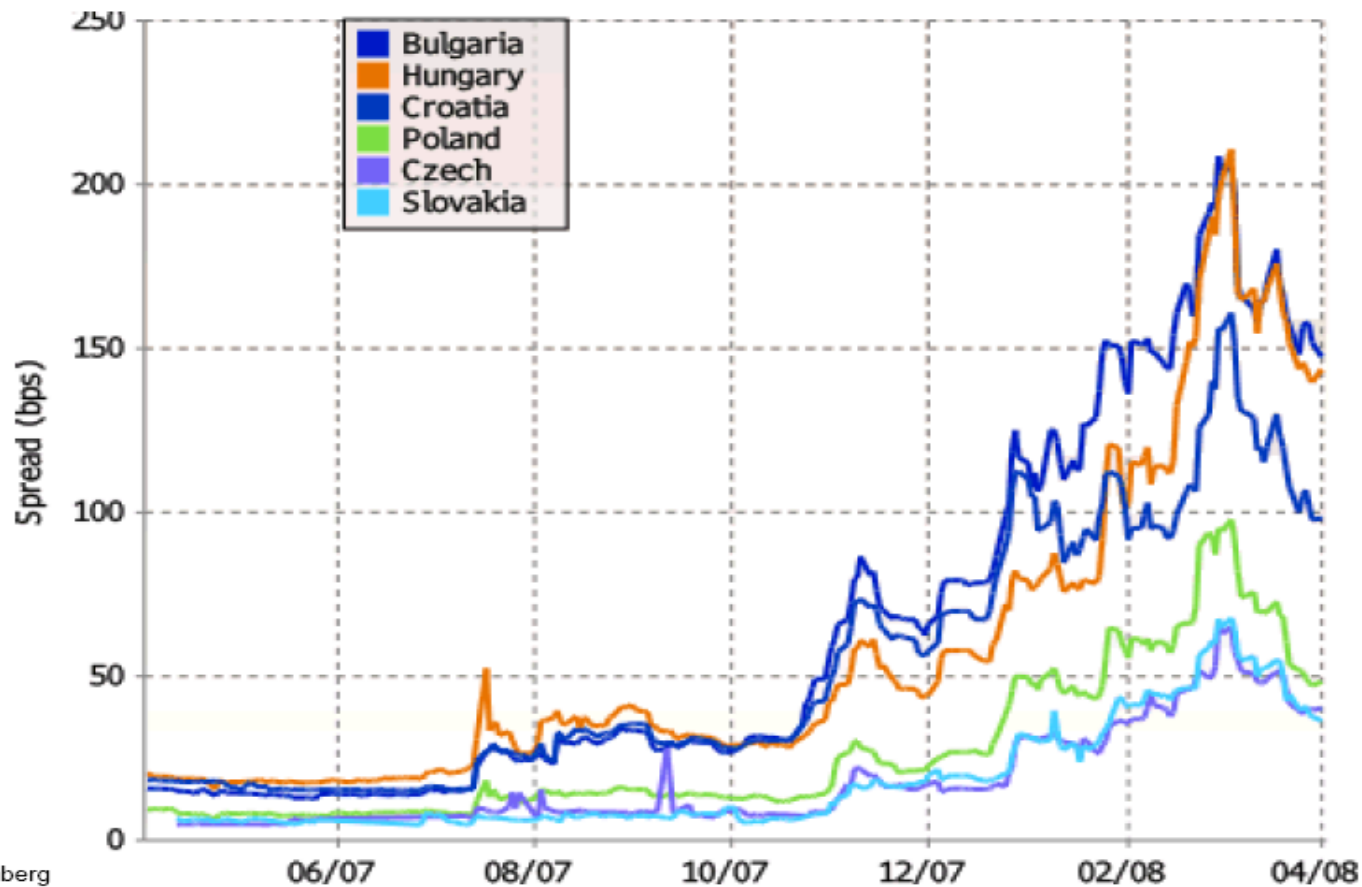

Kamate su rasle...

Premije rizika su narasle...

5Y CDS SPREADS IN SELECTED COUNTRIES

Posljedice navedenog su:

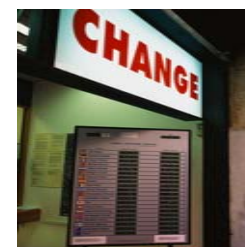
- **Hrvatska je ranjiva** (vanjski dug i deficit tekućeg računa platne bilance)
- **Vanjsko financiranje će biti skuplje**

Problemi izvoznika

- **Obrtna sredstva**
  - u fazi proizvodnje
  - po isporuci
  - kreditiranje isporuka
- **Tečajni rizik**
  - rizik različitih valuta do naplate u odnosu na valutu naplate (cross tečajevi)
  - rizik odnosa domaće valute prema stranim valutama
- **Rizik izvoznih tržišta**
  - komercijalni rizik (rizik kupca)
  - politički rizik (rizik tržišta)
  - kombinacije navedenih rizika (najčešći rizik)

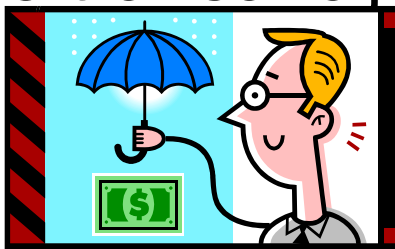
Obrtna sredstva – što banke čine

- **Kredit** za pripremu proizvodnje i za izvoz – sa i bez potpore HBOR-a
- **Factoring i forfaiting** (otkup potraživanja)
- **Dugoročno financiranje** na bazi potraživanja prema inozemnom kupcu
- **Buyers krediti**

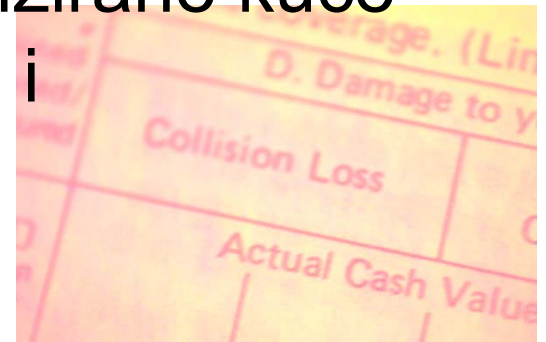
Tečajni rizici

- **Hedgiranje tečajeva prema valuti naplate** do momenta naplate (forward, Swap...)
- **Hedgiranje stranih valuta prema HRK** – trenutno samo na kraće rokove (do 12 mjeseci)
- **Savjetovanje** u svim fazama posla oko valutne strukture transakcije

Komercijalni rizici

- **Osiguranje transakcija** (specijalizirane kuće – HBOR, SACE, Hermes, Coface... i osiguravajuća društva)
- **Otkup potraživanja**
- **Garancije** banaka u zemlji i inozemstvu i sve izvedenice toga (konfirmacije, promissory note i slično)
- Ostalo (cesije, asignacije i sl. gdje je moguće s tim transakcijama povezati druge različitog rizika)

Politički rizici

- **Specijalizirane kuće** (HBOR, Coface, Hermes, Sace... i osiguravajuće kuće)
- **Konfirmacije drugih institucija** (banaka) prihvatljivog političkog rizika
- **Informiranje i savjetovanje klijenata**
- Ovaj rizik najčešće se izražava kroz komercijalni rizik i teško ga je u početku izdvojeno definirati

Izazovi današnjeg tržišta

- Današnje tržište je **tržište kupca**
- **Proizvodi** su sve sofisticiraniji
- **Globalizacija** je došla i u zadnje kutke svijeta
- **Tehnike ugovaranja** novih poslova sve su složenije
- **Rizici se povećavaju** i na nekada najjednostavnijim tržištima
- **Potreba suradnje s bankama, osiguravajućim kućama i specijaliziranim institucijama** postaje neophodna

Izazovi današnjeg tržišta - nastavak

- **Proizvodi izvoznika** sve su kompliciraniji i sve češće u paketu s financijskim dijelom
- **Tržišta** se brzo mijenjaju
- **Uvjeti poslovanja** se brzo mijenjaju
  - **Znanje, informacija i organiziranost** postaju uvjet izvoza

Kako Država može pomoći izvoznicima

- programima edukacije
- programima besplatnih savjetničkih i pravnih usluga
- programima financijske potpore
- programima pomoći oko administriranja i uspostavljanja veza na ino tržištima (veleposlanstva, konzulati)
- programima pomoći oko administracije u zemlji
- promjenom zakonskog i regulatornog okruženja

Trenutno se uglavnom radi na programima financijskih potpora, dok su ostale uglavnom u začetku ili nedovoljne.

Pitanja bez jedinstvenog odgovora

- **Što je glavna prepreka većem izvozu?**
  - tečaj HRK
  - uvjeti poslovanja u zemlji (reforma pravosuđa, administracije, zakonske regulative, monopolskog položaja nosioca inputa proizvodnje izvoznika)
  - nedovoljna educiranost
  - organiziranost izvoznika
  - FDI
  - ...
  - ...

Hvala na pažnji!

ivan.gerovac@pbz.hr